

**GREGG
BRADEN**

DE PURE MENS

Onze verborgen vermogens in een AI-wereld

AnkhHermes

Oorspronkelijke titel: *Pure Human, The Hidden Truth of our Divinity, Power and Destiny*, uitgegeven door Hay House UK, Londen, Verenigd Koninkrijk

Vertaling Willie van Boven
Omslag Villa Grafica
Binnenwerk Stampwerk
NUR 728

ISBN 9789020223774
ISBN e-book 9789020223781

© 2025 Gregg Braden
© 2026 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK|media, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

www.ankh-hermes.nl

Alle krachten in het universum zijn al van ons.
Wij zijn het die onze handen voor onze ogen
hebben gehouden en jammeren dat het donker is.

Swami Vivekananda (1863-1902)
Indiase hindoemonnik en filosoof

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	11
1 Wij zijn de prijs	
De strijd om onze menselijkheid	21
2 Wie zijn wij?	
De eeuwenoude boodschap in ons DNA	55
3 Transhumanisme	
Hoe de verbinding tussen het menselijke en het goddelijke wordt uitgewist	85
4 Het geheim	
Wij zijn de toekomst waarop we hebben gewacht	120
5 Het goddelijke in het dagelijks leven	
Onze bestemming: leven in vrijheid	156
6 Mens of hybride?	
Wiens idee van vooruitgang volgen we eigenlijk?	183
7 Deprogrammeren	
Breken met de betovering van technologie	221
8 De pure mens	
De sleutels	259
De kernwaarheden	265
Dankwoord	275
Eindnoten	279

Voorwoord

Wij mensen zijn een oude en mysterieuze levensvorm. Onzichtbare gedachten, emoties en verbeeldingskracht komen op onwaarschijnlijke wijze in ons samen, verweven met ons weefsel, onze botten en ons bloed, die onze keuzes en de gevolgen daarvan mogelijk maken, elke dag van ons leven.

In onze raadselachtige staat van mens-zijn zoeken we naar soortgenoten met wie we onze vreugde, liefde en dromen kunnen delen en met wie we de pijn, angst en het lijden kunnen verzachten die onlosmakelijk verbonden zijn met onze zintuiglijke reis op aarde.

Dit boek is geschreven om je een nieuwe blik te bieden op de tijd waarin we nu leven en om ons eraan te herinneren dat het ontwaken van onze goddelijkheid de werkelijke reden is van onze levensreis.

Inleiding

Op sommige momenten in de menselijke geschiedenis staan we voor keuzes die de wereld en ons leven onherroepelijk kunnen veranderen en waar we later misschien spijt van krijgen. Vandaag is zo'n moment.

We beschikken nu over de technologie om onszelf te veranderen: om de code van ons DNA en de neurale netwerken die ons definiëren te herschrijven op manieren die, eenmaal toegepast, nooit meer ongedaan kunnen worden gemaakt en die voorgoed zullen veranderen wat het betekent om mens te zijn. Bovendien leven we in een tijd waarin ons wordt voorgehouden dat we juist zulke veranderingen moeten doorvoeren om de beste versie van onszelf te worden en succesvol te zijn.

Juist de combinatie van deze ingrijpende technologieën en het hardnekkige verhaal van onze machteloosheid maakt deze periode in de geschiedenis zo fundamenteel anders dan alle eerdere.

De technologieën die wij mensen hebben ontwikkeld sinds we zo'n 200.000 jaar geleden voor het eerst op aarde verschenen, waren altijd gericht op het beïnvloeden van onze relatie met de wereld om ons heen. Zo kozen we er honderden jaren geleden voor om hout en steenkool te verbranden om onze beschaving van energie te voorzien. Later werd aardolie de belangrijkste brandstof om de mensheid te verwarmen, te voeden en van energie te voorzien. We kozen ervoor onze kennis over het splitsen van het atoom – een technologie die op zichzelf betrekkelijk onschuldig is – toe te passen bij de ontwikkeling van de meest vernietigende wapens uit de menselijke geschiedenis. Vervolgens kozen we ervoor de dreiging die van deze wapens uitgaat te gebruiken om de wereldpolitiek en de wereldeconomie vorm te geven.

We kozen ervoor onze meningsverschillen over religie, politiek en bestuur te beslechten met behulp van geavanceerde inlichtingenvergaring, privacyschendende surveillance en hightechoorlogsvoering, zowel internationaal als binnen de landsgrenzen.

Hoe ingrijpend en destructief deze keuzes ook zijn geweest, hun invloed bleef beperkt tot tijdelijke en meestal omkeerbare veranderingen in de wereld om ons heen. Dat wil zeggen: tot nu toe. En juist daarom is het kruispunt waarop we nu staan zo verontrustend.

Op het moment dat je dit boek leest, worden er al beleidsplannen ontwikkeld en technologieën ingevoerd die de wereld in ons blijvend veranderen. De technologieën die we tegenwoordig als individuen en gezinnen accepteren, evenals het juridische kader dat het gebruik ervan reguleert, beïnvloeden nu al de wijze waarop onze hersenen functioneren. Ze beïnvloeden ook hoe goed ons immuunsysteem kan reageren op nieuwe virussen, bacteriën en andere ziekteverwekkers die opduiken. Ze veranderen nu al de emotionele band tussen vrienden en tussen ouders en hun kinderen. Ook veranderen ze ons vermogen om de subtiele energie waar te nemen die we onbewust gebruiken om met elkaar en met andere levensvormen te communiceren.

Misschien wel het meest verontrustende is dat deze technologieën nu al de manier veranderen waarop we voelen, emoties delen en de waarden in stand houden die we als mens, als gezin en als gemeenschap zo koesteren: de ware essentie van onze samenleving.

De ironie van het grootschalig inzetten van nieuwe technologie om ons lichaam te veranderen, is dat de mogelijkheden van onze natuurlijke biologie al gelijkwaardig zijn aan – en in sommige gevallen zelfs groter dan – de mogelijkheden van de kunstmatige technologie die we volgens sommigen nodig hebben om ons mens-zijn te verbeteren.

De volgende stappen die we zetten op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI) en het versmelten van ons natuurlijke lichaam met technologie, door computerchips in onze hersenen te implanteren en gentherapieën in ons bloed te injecteren, zullen bepalen hoeveel van onszelf we behouden en hoeveel van ons mens-zijn we voorgoed aan technologie prijsgeven.

De keuze is aan ons. En die keuze maken we nu al.

Kernwaarheid 1: Voor het eerst in de menselijke geschiedenis passen we technologie toe die ons lichaam op biologisch niveau onherroepelijk verandert.

Als we ons laten leiden door de huidige denktrends en doorgaan op de huidige technologische koers, zullen we rond 2030 de uiteindelijke keuze hebben gemaakt. Dan zijn we al een heel eind op weg naar een van de twee volgende, totaal verschillende, samenlevingen.

We leven dan mogelijk in een ‘futuristische’ samenleving vol mens-machinehybriden, waarin we onze kostbare intuïtie, empathie en creativiteit en de bezielde verbondenheid van liefde, intimiteit en seksualiteit hebben ingeruild voor het gemak van AI die onze muziek, poëzie en kunst maakt, en voor virtuele werelden die oprechte relaties en menselijk contact vervangen.

We zouden ook kunnen ontwaken voor de diepe waarheid van ons buitengewone, maar grotendeels onbenutte menselijke potentieel en ontdekken wat het werkelijk betekent om volledig mens te zijn. Dat zou voor de eerste keer zijn sinds we als soort bestaan.

Kernwaarheid 2: Tegen het jaar 2030 zullen we ofwel wakker zijn geworden voor de waarheid van ons onbenutte menselijk potentieel of zullen we opgesloten zitten in een samenleving van hybride mensen die zich heeft laten beroven van haar creatieve, emotionele, empathische en intuïtieve krachten.

We kunnen pas een weloverwogen en gezonde keuze maken over welke van deze paden we willen bewandelen als we weten wie we als mens zijn en ten volle de omvang begrijpen van wat er op het spel staat.

Wat voor wereld willen we?

De Amerikaanse uitvinder en futurist Ray Kurzweil heeft al veel succesvolle voorspellingen gedaan over waartoe de technologietrends zullen

leiden en naar wat voor wereld ze leiden. In 1990 voorspelde hij bijvoorbeeld nauwkeurig dat computers en internet gemeengoed zouden worden in gemiddelde huishoudens en voorzag hij de opkomst van onbemande, door AI bestuurde elektrische auto's.

Al in 2005 voorzag Kurzweil dat de mens-machinefusie die we tegenwoordig kennen als *transhumanisme* eraan zat te komen. Kijkend naar de ontwikkeling van de sociale normen en technologie van die tijd was het logisch dat de zoektocht naar menselijke onsterfelijkheid parallel verliep met de vooruitgang in robotica en superkleine computers. Hij voorzag ook dat de transitie van mensen naar transhumanistische mens-machinehybriden nog veel eerder zou worden voltooid dan veel mensen verwachtten, tenzij er iets zou veranderen in hoe wij over onszelf dachten. Het zou gebeuren, zei hij, en het zou openlijk worden omarmd als 'vooruitgang' en de volgende stap in onze evolutie. Bovendien zou dit gebeuren zonder dat de gevolgen op lange termijn duidelijk zouden worden gemaakt aan het grote publiek.

Tijdens een interview in 2013 stelde Kurzweil opnieuw hoe snel de beweging naar mens-machine-interfaces zich aan het voltrekken was: 'In 2035 zal ieder mens met wie je spreekt een combinatie zijn van biologische en niet-biologische intelligentie.'¹

Als Kurzweil wat dit betreft gelijk had, zou onze generatie weleens de laatste generatie pure mensen op aarde kunnen zijn. We hebben nog maar een paar jaar de tijd om te bepalen hoe we in de toekomst willen omgaan met geavanceerde robotica en AI.

Wat de huidige tijd onderscheidt van soortgelijke kritieke momenten in ons verleden is dat als we nu de verkeerde keuzes maken we iets dreigen te verliezen dat gigantisch, ongekend en onherroepelijk is. *Onszelf*. We dreigen onszelf te verliezen en onze menselijkheid – en de unieke eigenschappen die ons onderscheiden van andere levensvormen.

Uiteindelijk dreigen we dat deel van onszelf te verliezen dat de basis is geweest van de grootste triomfen uit de geschiedenis, de schatkamer van onze diepste geheimen en de meest gekoesterde aspecten van onze menselijke natuur. We dreigen de bron van onze verbeeldingskracht, intuïtie, innovatie en creativiteit te verliezen. Wat op het spel staat is onze

goddelijkheid – dat deel van ons dat ons in staat stelt boven onze omstandigheden uit te stijgen en meer te worden dan de beperkingen en verwachtingen waarnaar we in het verleden hebben geleefd.

Kernwaarheid 3: We staan op het punt onze menselijkheid – de biologische brug naar onze goddelijkheid – prijs te geven.

Ironisch genoeg zal het geen toeval zijn als we mogelijk onze goddelijkheid verliezen. Het komt niet doordat er iets mis is gegaan met de ‘vooruitgang’. Integendeel, het is het doel van een beweging die in de twintigste eeuw ontstond om mensen te transformeren tot een nieuwe levensvorm voorbij het menselijke – een transhumanistische of post-humanistische soort. Dit transhumanisme heeft zich ten doel gesteld onsterfelijkheid te bereiken en de logica, snelheid en efficiëntie van computers en AI in het menselijk lichaam te verwerken. De aanhangers van deze beweging geloven dat transhumanisme de volgende stap is in de menselijke evolutie.

De hoge prijs die we zullen betalen voor dergelijke prestaties is dat we emotionele individuen zullen creëren die, gedreven door efficiëntie, logica en algoritmen, niet langer zullen ervaren wat transhumanisten als menselijke ‘gebreken’ beschouwen: ongemakkelijke emoties als rouw, pijn, liefdesverdriet en verlies.

In een transhumanistische wereld zal de inspiratie die heeft geleid tot een aantal van de grootste artistieke prestaties van onze soort, zoals *Romeo en Julia*, de romantische tragedie van Shakespeare, de diepzinnige gedichten van Rumi, de intense *Mondscheinsonate* van Beethoven, Led Zeppelins gepassioneerde *Stairway to Heaven* en de *Mona Lisa* van Leonardo da Vinci met haar natuurlijke schoonheid, een artefact uit ons verleden worden. Voor onze nakomelingen een vage herinnering aan lang vervlogen tijden.

Uiteindelijk streven transhumanisten ernaar mensen volledig met machines te laten samenvloeien in een geïntegreerd digitaal landschap (letterlijk een digitale matrix) dat *singulariteit* wordt genoemd. In de singulariteit worden wij als mens geïntegreerd in het internet van alles,

digitaal verstrengeld met een gigantische hoeveelheid informatie die wordt beheerd en gecontroleerd door AI-gestuurde algoritmen. Nageenog niet te detecteren nanotransmitters, waarvan sommige tegenwoordig al gebruikt worden voor medische toepassingen, zullen in onze bloedsomloop circuleren zodat onze vitale signalen en intieme lichaamsfuncties kunnen worden gemonitord en kunnen worden opgeslagen op externe servers.

Dezelfde technologie dient nog een ander doel, want ook onze dagelijkse keuzes en gewoonten zullen gemonitord worden – hoe en waarheen we reizen en ook wat we eten, wat we kopen – waarbij consequenties zullen worden verbonden aan de stappen die we buiten de sociaal geaccepteerde normen zetten.

Kurzweil gelooft dat deze mens-technologiefusie nu plaatsvindt en hij heeft een jaartal genoemd voor het moment waarop zo'n fusie naar verwachting de dominante vorm van leven zal zijn in onze beschaving: 'Ik heb als datum voor de singulariteit – die een ingrijpende, ontwrichtende transformatie van menselijke mogelijkheden vertegenwoordigt – het jaar 2045 geprikt.'²

De ontbrekende schakel

Het pad dat Kurzweil en anderen voorzien klinkt als iets uit een buitengewoon slechte, dystopische sciencefictionfilm met een thema dat we allemaal wel vaker gezien hebben in zulke films. De meeste mensen voelen onmiddellijk weerstand bij het zien van films met duistere thema's of bij het lezen van sombere voorspellingen en hun instinct schreeuwt dan: 'Nee!' Dit is geen toekomst die we onszelf of onze kinderen toewensen.

De reden voor onze weerstand is dat we diep in onszelf aanvoelen dat het allemaal echt niet klopt. Het klopt niet als we de heiligheid van ons natuurlijke lichaam besmetten met hightechfoefjes. Het klopt niet als we ons natuurlijke denkvermogen, onze natuurlijke verbeeldingskracht en onze natuurlijke creativiteit vervangen door de gestroomlijnde en emotioneloze efficiëntie van AI en computerchips. Het hele uitgangspunt klopt niet omdat we instinctief weten dat er iets heel bijzonders is aan ons bestaan. Hoewel het zelden wordt erkend en er in onze cultuur zelden

over wordt gesproken, hebben we een kracht binnenin ons waartoe we de toegang dreigen te verliezen als we onszelf overleveren aan machines.

En al kunnen we niet precies de vinger leggen op dat ‘bijzondere iets’ wat we voelen, we weten wel dat we de belichaming zijn van een eeuwenoude gave en dat we de heilige plicht hebben om die te behouden en beschermen. Hoe disfunctioneel de huidige wereld en de mensen erin voor ons ook mogen lijken, we voelen toch dat er iets bijzonders aan ons bestaan is dat daar dwars doorheen schijnt. Dat iets is het behouden waard. Dit boek gaat over deze zeldzame gave in ons.

Van onze oudste en meest geliefde spirituele tradities tot de nieuwste moderne wetenschappen, jaar in, jaar uit worden er nieuwe ontdekkingen gedaan over hoe uniek wij mensen zijn en blijkt dat we nog veel bijzonderder zijn dan we zelf ooit hebben durven geloven. Dankzij de haast goddelijke kracht van onze emoties, onze empathie, onze intuïtie, onze vergevingsgezindheid en onze innovatie belichamen we allang precies die scheppingskracht die volgens de transhumanisten alleen gerealiseerd kan worden door mens-machinehybriden.

Zoals we in de volgende hoofdstukken zullen ontdekken, overtreffen menselijke cellen en zenuwcellen daadwerkelijk in kracht, prestatie en aanpassingsvermogen de beperkte schaalbaarheid van hardwired computerchips en de beperkte algoritmen van AI.

Kernwaarheid 4: In veel opzichten zijn menselijke cellen en gespecialiseerde zenuwcellen superieur in prestatie, schaalbaarheid en aanpassingsvermogen aan hardwired computerchips en de beperkte algoritmen van AI.

Hoewel de technologie die de transhumanisten zo actief in ons leven proberen te integreren verleidelijk kan lijken, bootsen deze innovaties feitelijk de natuurlijke functies na die de levende weefsels van ons lichaam al vervullen.

Goed en kwaad

Om volledig de omvang te overzien van wat er op het spel staat wanneer we onze menselijkheid te grabbel gooien door ons lichaam te laten sa-

mensmelten met machines, moeten we het conflict erkennen dat al sinds het begin van ons bestaan op aarde woedt – de tijdloze strijd tussen goed en kwaad.

Hoewel de strijd zelf eeuwenoud is, is hij ook van nu. Hij speelt zich af op het wereldtoneel en in ons huidige leven. En hoewel het niet altijd gemakkelijk is erover te praten en degenen die dat wel doen veel kritiek krijgen, belachelijk worden gemaakt en worden ‘gecanceled’ door mensen uit hun sociale kringen, woedt de strijd tussen goed en kwaad nog steeds volop in onze realiteit. Deze strijd vormt de kern van de conflicten, oorlogen, ziektes en maatschappelijke ontwrichting die we heden ten dage zien in gezinnen, gemeenschappen en naties. *Kwaad vormt ook de kern van de transhumanistische beweging die de natuurlijke biologie van ons lichaam wil vervangen door machines.*

Zoals we in hoofdstuk 1 zullen zien kan de goddelijkheid die ons bevrijdt van de kwetsbaarheid van angst alleen voortkomen uit de kracht van ons natuurlijke menselijk lichaam. Vanuit deze optiek zorgt de drang om ons natuurlijke lichaam te vervangen door kunstmatige intelligentie en genetische manipulatie er uiteindelijk voor dat we gescheiden raken van de goddelijke kracht die ons in staat stelt de diepte van onze menselijkheid tot uitdrukking te brengen.

We staan op het punt ons tweeduizend eeuwen oude erfgoed van menselijk potentieel en opmerkelijke vaardigheden – die we nog maar net beginnen te herkennen – uit handen te geven. We zijn het aan onszelf verplicht om ons ware menselijke potentieel wakker te schudden en te begrijpen wie we zijn, voordat onze bestemming voor eeuwig verloren gaat aan ‘vooruitgang’ – een hightechevoluitie die door anderen voor ons is bedacht.

Kernwaarheid 5: We zijn het aan onszelf verplicht om de diepere waarheid te doorgronden van wat het betekent om mens te zijn voor we onszelf uitleveren aan de technologie die de transhumanistische beweging ons presenteert.

Het doel van dit boek is ons allemaal eraan te herinneren hoe krachtig, kostbaar en heilig we zijn. Ik heb *De pure mens* geschreven om ons richting en vrede te geven terwijl we gezamenlijk de route voor onze toekomst en onze bestemming uitstippelen. Onze menselijkheid is het behouden waard. Als je altijd al anders hebt willen denken over jezelf en je onbenutte potentieel maar daarvoor terugdeinsde omdat er geen bewijs voor was, zijn de volgende bladzijden voor jou.

Ik hoop dat dit boek je opnieuw laat inzien hoe eervol het is en wat een voorrecht om elke dag van je leven in elke cel van je lichaam de blauwdruk van onze menselijkheid in je te dragen.

Met liefde geschreven,

Gregg Braden
Santa Fé, Nieuw Mexico

Wij zijn de prijs

De strijd om onze menselijkheid

We zijn een mengsel van stof en goddelijkheid.

Huston Smith (1919-2016),
Amerikaans religiewetenschapper

Vlak voor onze ogen speelt zich een eeuwenoude strijd af.

Van die strijd zie je geen verslag in het achtuurjournaal en je leest er evenmin over in de ochtendkrant. Je hoort er niets over tijdens een presidentieel verkiezingsdebat of een persbriefing van het Witte Huis. Toch gaat die strijd schuil achter de dagelijkse gebeurtenissen die onze wereld vormgeven. Hij woedt voortdurend en is meedogenloos.

Hoewel we deze strijd in algemene zin kunnen omschrijven als de tijdloze worsteling tussen goed en kwaad, draait hij uiteindelijk om iets wat voorbij deze vertrouwde tegenstellingen ligt. De strijd gaat om de zeggenschap over een krachtige bron die in ieder van ons aanwezig is. Die kracht is de sleutel tot vreugde, succes en genezing in ons dagelijks leven. Ze bevrijdt ons van de voortdurende angst dat we klein, onbeduidend en machteloos zijn. Uiteindelijk zal juist deze kracht de toekomst en het lot van de mensheid bepalen.

De kracht waarover ik het heb, laat zich samenvatten in één woord: goddelijkheid. Nauwkeuriger gezegd is het onze menselijkheid, die ons in staat stelt onze goddelijkheid in het dagelijks leven tot uitdrukking te brengen, die de werkelijke inzet vormt van deze eeuwenoude strijd.

Wat is goddelijkheid?

In eeuwenoude hindoeïstische tradities bestaat één woord voor een mysterieuze kracht waarvoor wij geen directe vertaling hebben. Dat woord is *atman* en het betekent ‘het eeuwig goddelijke’. Hoewel het woord *atman* in westerse tradities meestal niet wordt gebruikt, is de goddelijkheid waarnaar het verwijst wel iets waarmee de meeste mensen in het Westen vertrouwd zijn.

Hoewel het begrip *goddelijkheid* historisch gezien vaak wordt geassocieerd met religie, een religieuze opvoeding of een bepaalde vorm van spiritualiteit, onthult een nadere beschouwing een onverwachte en voor sommigen misschien zelfs verrassende betekenis. Als we het begrip van dichterbij bekijken, wordt een versterkende relatie zichtbaar tussen onszelf en de wereld waarin we nu leven, met al haar uitersten.

Een hedendaagse definitie van goddelijkheid luidt:

*Een goddelijke kracht of macht. Krachten of vermogens die universeel zijn of het menselijk vermogen overstijgen.*¹

Deze definitie brengt twee aspecten van goed nieuws aan het licht. Ten eerste betekent het overstijgen van een situatie meer dan haar simpelweg overleven. Het betekent boven de situatie uitstijgen en de uitdagingen waarvoor we staan overwinnen. Daardoor worden we meer dan we waren – een grotere versie van onszelf dan degene die in het verleden met diezelfde uitdagingen werd geconfronteerd.

Ten tweede worden onze menselijke vermogens niet alleen bepaald door onze talenten, maar ook door de grenzen waarvan we denken dat ze ons beperken, nu én in het verleden. Vaak blijken die grenzen echter helemaal niet te bestaan. Het zijn schijnbare beperkingen die we onszelf door conditionering en indoctrinatie hebben opgelegd.

Kernwaarheid 6: Goddelijkheid wordt gedefinieerd als machten of krachten om schijnbare beperkingen mee te overstijgen.

Door de overtuigingen binnen onze familie, onze sociale gewoonten en de informatie die we op school en uit schoolboeken meekrijgen, worden we geconditioneerd om te geloven dat er beperkingen zijn die onze pres-

taties, ons zelfherstellend vermogen en onze verbeeldingskracht in de weg staan, terwijl die beperkingen vaak helemaal niet bestaan. Een treffend voorbeeld daarvan is ons vermogen om hogere hersentoestanden te bereiken, waardoor ons bewustzijn zich verdiept en onze waarneming scherper wordt. Bovendien kunnen we die toestand bewust en op elk gewenst moment oproepen.

Wanneer grenzen geen grenzen zijn

Tot in de jaren negentig werden in universitaire studieboeken en wetenschappelijke artikelen slechts vier bewustzijnstoestanden erkend die het menselijk brein kon bereiken. Deze bewustzijnstoestanden – die de verschillende toestanden van waken en slapen omvatten – waren gebaseerd op metingen van hersengolven met behulp van een elektro-encefalogram (eeg), waarmee de elektrische activiteit van de hersenen wordt gemeten. Kort gezegd waren dit, van de laagste tot de hoogste destijds bekende hersenfrequentie: de delta-staat van diepe slaap (1,5 tot 4,0 Hz), de thèta-staat van remslaap en diepe meditatie (5,0 tot 8,0 Hz), de alfa-staat van ontspannen waakzaamheid (9,0 tot 14,0 Hz) en de bètastaat van actieve alertheid (15,0 tot 40,0 Hz).² Men ging ervan uit dat de maximale frequentie van het menselijk brein binnen deze vier erkende bewustzijnstoestanden 40 Hz bedroeg: de bovengrens van de bètastaat.

Wetenschappers waren er destijds van overtuigd dat het menselijk brein geen hogere frequenties aankon en dat 40 Hz de natuurlijke bovengrens vormde van wat mensen konden bereiken. Deze veronderstelde grens werd opgenomen in studieboeken en medische tijdschriften en geaccepteerd als de natuurlijke limiet van het menselijk vermogen. Pas toen tijdens betrouwbare laboratoriummetingen bleek dat de hersengolven van Tibetaanse monniken tijdens meditatie boven de 40 Hz uitkwamen, moest de wetenschappelijke en medische wereld erkennen dat wij mensen tot meer in staat zijn dan de grenzen die tot dan toe als vaststaand werden beschouwd.

Zonder externe hulpmiddelen, zonder plantaardige medicijnen, zonder chemische stoffen en zonder koptelefoons die elektronische geluiden in hun oren afspeelden, lieten de mediterende monniken zien dat ze de

frequentie van hun hersengolven konden verdubbelen ten opzichte van de eerder aanvaarde grens en een verbazingwekkende hersenstaat van 80 Hz konden bereiken. Er moest een nieuwe hersenstaat worden gedefinieerd en van een passende naam worden voorzien. Zo werd de gamma-hersenstaat geïdentificeerd, met een frequentiebereik van 40 tot 80 Hz.

Toen de resultaten eenmaal waren bevestigd, moesten zelfs sceptici erkennen dat het vermogen van de monniken om een grens te overschrijden die als onveranderlijk werd beschouwd, niet op een meetfout berustte. Deze ontdekking dwong de wetenschap haar oordeel over het menselijk brein, althans dat van sommige mensen, te herzien.

Toen de Tibetaanse monniken uitlegden hoe ze de gamma-hersenstaat hadden bereikt, vertelden ze bovendien dat ze met een andere vorm van meditatie ook deze nieuwe grens weer konden overstijgen. Daarmee zouden ze het menselijk brein voorbij de gamma-hersenstaat kunnen brengen, naar een tot dan toe onbekend gebied.

Met niets meer dan een verandering in ademhaling, concentratie en bewustzijn verlegden de monniken de grens van de pas ontdekte gamma-hersenstaat naar 100 cyclussen per seconde, oftewel 100 Hz. Met hun meditatietechnieken verdubbelden ze vervolgens ook die indrukwekkende prestatie en bereikten ze een verbluffende 200 Hz. Daarmee betraden ze opnieuw een nieuw gebied van hersenactiviteit, dat nu bekendstaat als de hypergamma-hersenstaat.

Ten tijde van dit schrijven stellen studieboeken dat de hypergamma-hersenstaat de hoogst mogelijke frequentie voor het menselijk brein is. Zoals we in de volgende hoofdstukken zullen zien, zal waarschijnlijk ook deze grens worden verlegd naarmate we leren ons brein aan te passen aan de uitdagingen van het leven op manieren waarvan we pas sinds kort beseffen dat ze mogelijk zijn.

Waar het hier om gaat, is dat wat ooit als een onveranderlijke menselijke grens werd beschouwd uiteindelijk slechts een schijnbare beperking bleek te zijn. Door verfijning van ademhaling en concentratie maakten de oude grenzen plaats voor hogere frequenties van elektrische hersenactiviteit, waardoor bewustzijnstoestanden die ooit voor onmogelijk werden gehouden toch bereikbaar werden.

Dit voorbeeld laat zien waar goddelijkheid werkelijk om draait. Het gaat om ons vermogen de grenzen van onze menselijkheid te overstijgen, of die nu door onszelf zijn aanvaard of ons zijn opgelegd.

Het geheim van alle geheimen

Binnen onze goddelijkheid ligt het geheim van alle geheimen besloten. Als we onze goddelijke natuur tot uitdrukking brengen, activeren we een buitengewone kracht die zo zeldzaam, zo mooi en zo sterk is dat er mensen en organisaties in de wereld zijn, die bereid zijn tot het uiterste te gaan om het bestaan van die kracht voor ons verborgen te houden.

Kernwaarheid 7: De strijd tussen goed en kwaad is uiteindelijk de strijd voor menselijke goddelijkheid.

Door de eeuwen heen zijn allerlei mysterieuze genootschappen opgericht om de kennis van deze kracht – onze menselijke goddelijkheid – beperkt te houden tot een kleine groep uitverkorenen. Naties hebben oorlog gevoerd om ons af te leiden van het deel van onszelf dat dit geheim in zich draagt. Legers hebben elkaar vernietigd, steden zijn met de grond gelijk gemaakt, banksystemen zijn ingestort, ziektes zijn uitgebroken, samenlevingen zijn verwoest, klimaten zijn kunstmatig beïnvloed en leugens zijn verspreid over onze oorsprong, onze relatie met de wereld, met God en onze uiteindelijke bestemming. En dat alles in een poging ons af te leiden van de waarheid over de buitengewone kracht in ons.

Er wordt nog altijd geprobeerd ons af te leiden. Terwijl je dit boek leest, gebeurt dat openlijk, midden in de wereldgebeurtenissen van vandaag.

Toch komt niet alles wat ons ervan weerhoudt onze eigen kracht te erkennen uit de wereld om ons heen. De omstandigheden waardoor we vergeten onze eigen kracht te zien en te omarmen, komen vaak van binnenuit. Bewust en soms ook onbewust creëren we tegenspoed in ons leven om de waarheid over onze eigen heilige kracht voor onszelf verborgen te houden. We creëren moeilijke relaties, financiële problemen,

gezondheids crises, mislukte carrières en zelfs levensbedreigende situaties, zodat we daar onze aandacht op richten en onszelf afleiden van het grensverleggende geheim dat ieder van ons in zich draagt.

Ironisch genoeg zijn juist deze afleidingen en ontberingen vaak de lessen waarvan we het meest leren. Ze vormen de katalysator voor het ontwaken van de heilige kracht die ons heel lang geleden al werd toevertrouwd.

Via onze cellen, gespecialiseerde zenuwcellen en ons DNA zijn we allemaal verbonden met iets wat ons fysieke lichaam overstijgt. We zijn afgestemd op een tijdloos deel van onszelf, de bron van onze vreugde, verbeelding, creativiteit, innovatie en heling. Hoewel dit in het dagelijks leven vaak als vanzelfsprekend wordt beschouwd, heeft de moderne wetenschap het bestaan ervan en de rol die het in ons leven speelt pas onlangs erkend.

In een artikel uit 2004 in het wetenschappelijke tijdschrift *Journal of Alternative and Complementary Medicine* wordt hierover het volgende gezegd: ‘Er is overtuigend bewijs dat suggereert dat het fysieke hart gekoppeld is aan een informatieveld dat niet gebonden is aan de klassieke grenzen van tijd en ruimte.’³

In dit vrij toegankelijke artikel wordt in hedendaagse wetenschappelijke taal beschreven dat het hart functioneert als een direct kanaal – een spirituele ‘hotline’ – naar een veld van informatie, kennis en vermogens dat niet wordt beperkt door de natuurkundige wetten zoals we die nu begrijpen.

Het vermogen om via ons natuurlijke lichaam – onze pure menselijkheid – toegang te krijgen tot dit veld, geeft ons het buitengewone potentieel van onze goddelijkheid. En precies daarom vormt de voorgestelde versmelting van ons natuurlijke lichaam met computerchips, AI, gen-therapieën en nanodeeltjes zo’n bedreiging voor ons bestaan.

Door digitale technologie in ons lichaam toe te laten, wordt deze heilige verbinding geblokkeerd. Daardoor wordt de kracht van onze goddelijkheid versluierd en verliezen we de toegang tot ons grootste potentieel.

Goddelijkheid erkennen

Goddelijkheid is meer dan onze gedachten. Meer dan wat we geloven. Meer dan onze bewuste geest. Ze reikt voorbij ons onderbewustzijn. Goddelijkheid is een uiting van het deel van ons dat bekendstaat als ons *bovenbewustzijn*: het deel dat blijvend, oeroud en tijdloos is.

Ons bovenbewustzijn is de bron van ons directe weten. Het is de sleutel tot diepe intuïtie, creatieve verbeelding en expressie. Daar beginnen onze zelfacceptatie en zelfliefde. En juist vanuit die acceptatie en liefde begint ook onze diepste heling.

Kernwaarheid 8: Goddelijkheid is het oeroude en tijdloze deel van ons waar ons directe weten, onze verbeelding, creativiteit, zelfacceptatie en zelfheling beginnen.

Een veelgebruikt anoniem gezegde maakt het onderscheid tussen deze subtiele bewustzijnstoestanden mooi duidelijk: ‘De bovenbewuste geest is ziel, bron, liefde, de authentieke jij. De onderbewuste geest is wat je bent. En de bewuste geest is wat je doet.’⁴

Dag in, dag uit zien we uitingen van goddelijkheid in de wereld om ons heen. Soms openbaren ze zich op onverwachte manieren.

Voorbeelden van goddelijkheid

In 2018 had ik de gelegenheid de uitreiking van de Grammy Awards in New York bij te wonen. Tussen de optredens en andere festiviteiten na de prijsuitreiking kreeg ik de kans om de winnende zangers, songwriters en muzikanten te ontmoeten.

Ik greep die kans aan om met deze bijzondere talenten in gesprek te gaan. Daarbij stelde ik iedereen stevast dezelfde vraag: ‘Toen je dit prachtige nummer componeerde of deze indrukwekkende songtekst schreef, waar kwamen de muziek en de woorden dan vandaan?’

Alle artiesten gaven zonder uitzondering hetzelfde antwoord. Ze maakten allemaal duidelijk dat de muziek en de woorden niet uit henzelf kwamen. Ze kwamen door hen heen.

Toen ik nog in het bedrijfsleven werkte, voerde ik vergelijkbare ge-

sprekken met wetenschappers en technici. Wanneer een collega-computerwetenschapper prachtige, efficiënte software ontwikkelde die ons werk gemakkelijker maakte, of een wiskundige een elegante vergelijking vond waarmee een probleem van ons team kon worden opgelost, werd vaak gezegd dat ze zich simpelweg aan het proces hadden overgegeven. Dat ze even een stap terug hadden gedaan om de inspiratie door zich heen te laten stromen.

Hetzelfde geldt voor de schilders, beeldhouwers en schrijvers met wie ik door de jaren heen heb gesproken over hun creatieve proces.

Al deze voorbeelden maken duidelijk dat de inspiratie voor onze grootste creatieve uitingen ontspringt uit een plek die verder reikt dan ons bewuste denken. Ze komt voort uit iets wat ons overstijgt – onze goddelijkheid – en openbaart zich via verbeelding, visie en innovatie. En precies daarom wordt er om onze goddelijkheid gestreden.

Hoe indrukwekkend onze muzikale, visuele en bouwkundige uitingen ook zijn, onze goddelijkheid is meer dan artistieke inspiratie of het oplossen van een wiskundig vraagstuk. Goddelijkheid is de essentie van onze ware natuur. Het is onze goddelijkheid die ons bevrijdt van angst. En angst is misschien wel de krachtigste factor in de eeuwenoude strijd tussen goed en kwaad en in de pogingen om individuen, families, gemeenschappen, samenlevingen en zelfs naties te beheersen.

Goddelijkheid is hetzelfde als vrijheid

Goddelijkheid bevrijdt ons van de angst die ons voortdurend het gevoel geeft dat we klein, onbeduidend en machteloos zijn. Ze stelt ons in staat onze menselijkheid ten volle tot uitdrukking te brengen en de beste, hoogste en krachtigste versie van onszelf te zijn.

Als we dat doen, vinden we de vrijheid om onbevreesd lief te hebben. We ontdekken dat we altijd een keuze hebben. We vinden de wijsheid om naar die keuzes te handelen en zo onze grootste gaven en ons buitengewone potentieel te omarmen. We vinden de kracht om de weg te volgen waarvoor we hebben gekozen en uit te groeien tot de best mogelijke versie van onszelf.

Kernwaarheid 9: Onze goddelijkheid tot uitdrukking brengen bevrijdt ons van de angst die ons het gevoel blijft geven dat we klein, onbeduidend en machteloos zijn en stelt ons in staat om de uitdagingen van het leven te overwinnen.

Als we vanuit onze goddelijkheid leven, zijn we minder vatbaar voor de angst die anderen op ons projecteren en uiteindelijk ook minder vatbaar voor hun macht en controle. Of het nu gaat om angst binnen een relatie die ons ervan weerhoudt gezonde keuzes te maken, angst voor de machtsstructuren binnen een bedrijf waardoor we geen beslissingen durven te nemen, of angst die voortkomt uit de botsende visies en agenda's van politieke leiders, leven vanuit onze goddelijkheid stelt ons in staat te leven in vreugde, vrijheid en soevereiniteit én de wereld te veranderen wanneer dat nodig is.

De sleutel tot het winnen van de strijd om onze vrijheid is dat we oude ideeën over 'winnen' en 'verliezen' loslaten, zowel in ons denken als in ons handelen. Zolang we de wereld door die bril blijven bekijken, houden we onszelf gevangen in een eindeloze strijd. Werkelijke overwinning vraagt dat we uitstijgen boven het denken in winnen en verliezen en vanuit onze goddelijkheid leven.

Door onbevreesd lief te hebben, zonder voorwaarden te vergeven, ons lichaam te voeden met het beste voedsel dat beschikbaar is en te vertrouwen op de aangeboren intelligentie van ons immuunsysteem en de andere systemen van ons lichaam, overstijgen we de onderdrukking die we om ons heen zien. We proberen die niet te overwinnen door ertegen te vechten. Door onze goddelijkheid te vieren en als de beste versie van onszelf te leven, overstijgen we de polariteit van goed en kwaad en laten we zien wat het betekent om een puur mens te zijn.

De negentiende-eeuwse Indiase filosoof Hazrat Inayat Khan beschreef de relatie tussen onze menselijkheid en onze goddelijkheid in twee korte, krachtige zinnen. Eerst benoemde hij de werkelijkheid van onze schijnbare menselijke beperkingen met de woorden: 'Mensheid, goddelijke beperking.'⁵ Met deze drie woorden verwoordt hij het bijna universele gevoel dat we ons beperken tot veel minder dan waartoe onze goddelijkheid ons in staat stelt.